

Ekonomik Birim Olarak Aile Kurumunun Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Çerçevesinde Değerlendirilmesi

Evaluation of the Family Institution as an Economic Unit within the Framework of Sustainable Development Goals

Fehime Günbegi¹

DOI: [10.59445/ijephss.1646685](https://doi.org/10.59445/ijephss.1646685)

Atf/ Cite: Günbegi, F. (2025). Ekonomik birim olarak aile kurumunun sürdürülebilir kalkınma hedefleri çerçevesinde değerlendirilmesi, *International Journal of Economics, Politics, Humanities & Social Sciences*, 8(2), 179-191, <https://doi.org/10.59445/ijephss.1646685>

Araştırma Makalesi / Research Article

Makale İlk Gönderim Tarihi / Recieved (First): 25.02.2025

Makale Kabul Tarihi / Accepted: 10.04.2025

Lisans Bilgisi / License Information: Bu çalışma, Creative Commons Atf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı (CC BY NC) ile lisanslanmıştır. / *This work is licensed under Creative Commons Attribution-Non Commercial 4.0 International License (CC BY NC).*

İntihal Kontrolü / Plagiarism Checks: Bu çalışma, iThenticate yazılımınca taranmıştır. İntihal tespit edilmemiştir. / *This article has been scanned by iThenticate. No plagiarism detected.*

Özet

Sağlıklı bir toplumun inşası, sağlıklı bireylerin ve ailelerin varlığına, güçlü ekonomik altyapıya, eşitlikçi gelir dağılımına, kaliteli eğitime, kapsamlı sosyal hizmetlere ve sağlıklı bir çevreye bağlıdır. Sağlıklı bireyler, güçlü aileler, sürdürülebilir bir ekonomi ve adil bir toplum, birbirini tamamlayan unsurlardır ve sağlıklı bir toplumun inşası için vazgeçilmezdir. Aile, toplumun temel yapı taşı ve en küçük ekonomik birimi olarak kabul edilir. Sadece bir barınma ve beslenme mekânı değil, aynı zamanda bireylerin sosyal, duygusal ve ekonomik ihtiyaçlarını karşıladığı bir kurumdur. Dolayısıyla sosyal ve ekonomik politikalarla aile kurumunun desteklenmesi ve ailenin sürdürülebilir kılınması gerekir. Bu çalışmada, sürdürülebilir kalkınma hedefleri çerçevesinde ailenin önemi vurgulanarak, ailenin ekonomik olarak güçlendirilmesi için yapılması gereken düzenlemelerin gerekliliği üzerinde durulmuştur. Bu düzenlemeler, genel çerçevede yoksullukla mücadele, eğitim, sağlık, toplumsal cinsiyet eşitliği ve çevre gibi alanlarda yoğunlaşmaktadır. Aile özelinde ise, çocuk vergisi, ev sahipliği destekleri, emeklilik sistemleri ve asgari ücret düzenlemelerinin iyileştirilmesidir. Ailelerin refahını artırmayı ve yaşam kalitelerini yükseltmeyi amaçlayan sosyal politika düzenlemelerinin ailelerin ihtiyaçlarına yönelik olarak sürekli olarak geliştirilmesi ve güncellenmesi gerekir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir Kalkınma, Aile, Ekonomik Politikalar.

Abstract

The construction of a healthy society depends on the existence of healthy individuals and families, a strong economic infrastructure, equitable income distribution, quality education, comprehensive social services and a healthy environment. Healthy individuals, strong families, a sustainable economy and a fair society are complementary elements and are indispensable for the construction of a healthy society. The family is considered the basic building block of society and the smallest economic unit. It is not only a place of shelter and nutrition, but also an institution where individuals meet their social, emotional and economic needs. Therefore, the family institution must be supported and the family must be made sustainable through social and economic policies. In this study, the importance of the family within the framework of sustainable development goals is emphasized and the necessity of regulations to strengthen the family economically is emphasized. These regulations generally focus on areas such as the fight against poverty, education, health, gender equality and the environment. In the case of families, the child tax, home ownership supports, retirement systems and minimum wage regulations are improved. Social policy regulations that aim to increase the well-being of families and improve their quality of life need to be constantly developed and updated according to the needs of families.

¹ Öğr. Gör. Dr. / PhD, Lecturer., Balıkesir Üniversitesi, Bigadiç Meslek Yüksekokulu, Finans, Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü / Balıkesir University, Bigadic Vocational High School, fehime.gunbegi@balikesir.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1410-4452>.

Fehime Gnbeđi
Ekonomik Birim Olarak Aile Kurumunun Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri
erevesinde Değerlendirilmesi

Vol: 8 Issue: 2
Spring 2025

Keywords: Sustainable development, Family, Economic Policies.

1. Giriş

Aile, toplumsal yapının temelini oluşturan ve aynı zamanda ekonomik faaliyetlerin merkezinde yer alan hayati bir kurumdur. Sürdürülebilir kalkınmanın hem öznesi hem de nesnesi olarak kabul edilen aileler, bu kalkınma sürecinde kritik bir rol üstlenmektedir. Ailelerin güçlendirilmesi, sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşılmada vazgeçilmez bir öneme sahiptir. Bu nedenle, aile odaklı politikaların geliştirilmesi ve desteklenmesi, sürdürülebilir kalkınma çabalarının ayrılmaz ve temel bir bileşenini oluşturmaktadır.

Devletin, bilimsel temellere dayanan, gerçekçi ve uzun vadeli çözümler üreten politikalar geliştirmesi, toplumda var olan sorunların aileler üzerindeki yıkıcı etkilerini en aza indirmek ve toplumsal refahı maksimize etmek için kritik bir öneme sahiptir. Bu bağlamda, devletin sosyal ve ekonomik politikaları, toplumun tüm katmanlarının karmaşık ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik, bütüncül ve sürdürülebilir bir perspektife sahip olmalıdır. Bu politikalar, ailelerin ekonomik, sosyal ve psikolojik dayanıklılığını artırmayı, eğitim, sağlık, istihdam ve sosyal güvenlik gibi temel alanlarda eşıt fırsatlar sunmayı ve toplumsal cinsiyet eşıtliğini teşvik etmeyi hedeflemelidir.

Bu çalışma, Türkiye'deki aile odaklı politikaları, aile, ekonomi ve sürdürülebilir kalkınma arasındaki karmaşık ve çok boyutlu etkileşimleri incelemeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda, ailenin sürdürülebilir kalkınma ve ekonomik kalkınma aısından stratejik önemi, sürdürülebilir kalkınma ve ekonomik aıdan değerlendirilmiş ve aileye yönelik politikaların geliştirilip yaygınlaştırılması gerekliliğine dikkat çekilmiştir. Ayrıca, bu çalışma, Türkiye'nin demografik yapısı, sosyo-ekonomik koşulları ve kültürel değerleri dikkate alınarak, aile odaklı politikaların etkinliğini artırmaya yönelik somut, uygulanabilir ve ölçülebilir politika önerileri sunmayı hedeflemektedir. Ailelerin yaşam kalitesini artırmak, sosyal adaleti sağlamak ve sürdürülebilir kalkınmaya katkıda bulunmak, bu önerilerin temel hedefleri olarak sıralanmaktadır.

2. Sürdürülebilir Kalkınma Kavramı

20. yüzyılın ortalarından sonra ekonomistler, çevre sorunlarının giderek büyümesiyle birlikte sürdürülebilir kalkınma konularına yoğunlaşmaya başlamışlardır. Sürdürülebilir kalkınma, ekonomik büyüme, sosyal eşıtlik ve çevresel korumanın bir arada sağlandığı bir kalkınma modelidir. Bu modelde sadece ekonomik büyümeye odaklanmak yerine, toplumun tüm kesimlerinin refahının artmasının sağlanması ve aynı zamanda doğal kaynakları gelecek nesillere aktarabilecek bir şekilde kullanmayı hedefleyen bir sistemin oluşturulması hedeflenmektedir (Seydioğulları, 2013).

Sürdürülebilirlik, günümüzde sıkça duyduğumuz ve geleceğimiz için büyük önem taşıyan bir kavramdır. Aslında, bu kavramın kökenleri 19. yüzyıla kadar uzanmaktadır. O dönemde, tarım, ormancılık ve balıkçılık gibi sektörlerde doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı üzerine ilk tartışmalar başlamıştır. Sürdürülebilirlik, çevre, insan ve toplumların geleceğini de ilgilendiren kapsamlı bir kavram olup temelde, bugünün ihtiyaçlarını karşılamak için gelecek nesillerin ihtiyaçlarını tehlikeye atmadan doğal kaynakları kullanmaktır. Bu nedenle, iktisat, sosyal bilimler, çevre bilimleri ve hatta hukuk gibi birçok farklı disiplinin bir araya geldiği çok yönlü bir kavramdır. Sürdürülebilirlik, sadece ekonomik büyümeyi değil, aynı zamanda sosyal adalet, eşıtlik ve çevresel korumayı da içerir. Bu anlamda, sürdürülebilirlik, hak, demokrasi ve dürüstlük gibi temel insan değerleriyle de yakından ilişkilidir. Ekonomik aıdan bakıldığında, sürdürülebilirlik genellikle refahın maksimize edilmesi olarak tanımlanır. Ancak, bu sadece maddi refahı değil, aynı zamanda sosyal ve çevresel refahı da içermelidir. (Tıraş, 2012). Sürdürülebilir kalkınmanın ekonomik boyutu, bir toplumun ekonomik fizibilitesi, rekabet gücü ve ekonomik başarısı, sosyal, üretim ve insan kaynaklarının yalnızca nicel artışına değil, aynı zamanda nitel artışına da vurgu yapmaktadır (Kaya & Ek, 2021). Sürdürülebilir kalkınma amaçları (SDG) aşığıdaki tabloda ifade edilebilir (UNDP, 2015):

Tablo 1. Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları

SDG 1	Yoksulluğa Son
SDG 2	Açlığa Son
SDG 3	Sağlık Ve Kaliteli Yaşam
SDG 4	Nitelikli Eğitim
SDG 5	Toplumsal Cinsiyet Eşitliği
SDG 6	Temiz Su Ve Sanitasyon
SDG 7	Erişebilir Ve Temiz Enerji
SDG 8	İnsana Yakışır İş Ve Ekonomik Büyüme
SDG 9	Sanayi, Yenilikçilik Ve Altyapı
SDG 10	Eşitsizliklerin Azaltılması
SDG 11	Sürdürülebilir Şehirler Ve Topluluklar
SDG 12	Sorumlu Üretim Ve Tüketim
SDG 13	İklim Eylemi
SDG 14	Sudaki Yaşam
SDG 15	Karasal Yaşam
SDG 16	Barış, Adalet Ve Güçlü Kurumlar
SDG 17	Amaçlar İçin Ortaklıklar

Kaynak: UNDP Sustainable Development Goals, 2015

Sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin toplumun tüm kesimleri ile ilgili konularda vermek istediği mesaj açık ve net biçimde ortaya konulurken aynı zamanda bütün bireylere yönelik uygulamaların yapılmasına da dikkat çekmektedir. Bu çerçevede sosyal açıdan insan ve aile temelli uygulamaların da düzenlenmesi gerekir.

Sosyal açıdan sürdürülebilir bir toplumun inşası için temel teşkil eden ilkeler aşağıdaki şekilde ifade edilebilir (McKenzie, 2004):

- **Eşitlik:** Toplumsal yapının tüm üyeleri için, bilhassa maddi yoksunluk içinde olanlar ve en savunmasız konumda bulunanlar için adil ve eşit fırsatların temini, sosyal sürdürülebilirliğin temel unsurudur. Bu ilke, toplumun her kesiminin kaynaklara, hizmetlere ve imkanlara eşit erişimini sağlamayı hedefler.
- **Çeşitlilik:** Toplumsal sürdürülebilirlik, toplumun içindeki çeşitliliğin teşvik edilmesi ve değerinin bilinmesiyle yakından ilişkilidir. Farklı etnik kökenlerden, inançlardan, kültürlerden ve sosyoekonomik düzeylerden gelen bireylerin bir arada huzur içinde yaşaması ve birbirlerine katkıda bulunması, toplumsal zenginliği artırır.
- **Bağlılık:** Sosyal sürdürülebilirlik, toplumun üyeleri arasında güçlü bağların kurulması ve sürdürülmesiyle mümkündür. Bu, hem bireyler arasındaki ilişkilerde hem de kurumlar ve kuruluşlar arasındaki etkileşimde dayanışma, işbirliği ve karşılıklı güvenin tesis edilmesiyle gerçekleşir. Resmi, gayri resmi ve kurumsal düzeyde birbirine bağlantılı olmayı mümkün kılacak sistemlerin ve yapıların teşvik edilmesi ve desteklenmesi, toplumsal bağlılığı güçlendirir.
- **Yaşam Kalitesi:** Sosyal sürdürülebilirlik, toplumun tüm üyeleri için temel ihtiyaçların

karşılandığı ve iyi bir yaşam kalitesinin geliştirildiği bir ortamın sağlanmasını gerektirir. Bu, barınma, beslenme, sağlık, eğitim ve istihdam gibi temel ihtiyaçların yanı sıra, kültürel ve sosyal ihtiyaçların da karşılanmasını içerir. Birey, grup ve toplum düzeyinde yaşam kalitesinin artırılması, sosyal sürdürülebilirliğin önemli bir hedefidir.

- **Demokrasi ve Yönetişim:** Sosyal sürdürülebilirlik, demokratik süreçlerin ve şeffaf, hesap verebilir yönetim yapılarının tesis edilmesiyle yakından ilişkilidir. Toplumun tüm üyelerinin karar alma süreçlerine katılımının sağlanması, yönetimin adil, etkili ve toplumun ihtiyaçlarına duyarlı olmasını sağlar. Bu ilke, insan haklarına saygı, hukukun üstünlüğü ve katılımcı demokrasi gibi değerleri de içerir.

Sosyal sürdürülebilirlik, sürdürülebilir kalkınmanın en karmaşık ve öznel boyutlarından biri olarak kabul edilmektedir. Zira farklı coğrafyalardaki ekonomik, sosyal ve kültürel yapıların çeşitliliği, evrensel bir tanım oluşturmayı güçleştirmektedir. Ancak, genel bir çerçeve çizmek gerekirse, sosyal sürdürülebilirlik, toplumsal değerlerin, sosyal ilişkilerin ve sosyal kurumların sürekliliğinin sağlanması olarak tanımlanabilir. Bu bağlamda, toplumun uyum içinde bir arada yaşama ve ortak hedefler doğrultusunda çalışma kapasitesinin sürdürülmesi, bireylerin ve toplumun sağlık ve esenlik düzeyinin artırılması, beslenme, barınma gibi temel insani ihtiyaçların karşılanması, eğitim ve benzeri bireysel gelişim ihtiyaçlarının temini sosyal sürdürülebilirliğin temel unsurları arasında yer almaktadır. Temelde sosyal sürdürülebilirlik, toplumun sosyal, kültürel ve ekonomik yapısının güçlendirilerek, bireylerin refahının artırılması ve gelecek nesiller için yaşanabilir bir dünya bırakılması amacını taşır. Bu, kapsayıcı politikaların geliştirilmesi, toplumsal katılımın teşvik edilmesi ve kaynakların adil bir şekilde dağıtılmasıyla mümkün olabilir (Molden, Janouskova, & Hak, 2012).

Bu temel ilkeler, sosyal açıdan sürdürülebilir bir toplumun inşası için bir çerçeve sunmaktadır. Bu ilkelerin hayata geçirilmesi, toplumun her kesiminin ve dolayısıyla aile kurumunun refahını artıracak, sosyal uyumu güçlendirecek ve gelecek nesiller için daha yaşanabilir bir dünya bırakacaktır.

Aile ve sürdürülebilir kalkınma arasında çok yönlü ve önemli bir ilişki bulunmaktadır. Aileler, toplumların temel yapı taşları olarak sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmada hem önemli bir rol oynamakta hem de bu hedeflerden doğrudan etkilenmektedir.

3. Aile Kavramı, Ailenin Ekonomik Rolü ve Önemi

Aile, “evlilik ve kan bağına dayanan, karı, koca, çocuklar, kardeşler arasındaki ilişkilerin oluşturduğu toplum içindeki en küçük birlik” olarak tanımlanmaktadır (TDK). Sayın’ a göre aile evrensel olmasına rağmen, her toplumda, her dönemde farklı şekillerde örgütlenen, dinamik ve çok yözlü bir yapıdır (Sayın, 2011). Tezel’e göre ise aile, kan bağı, evlilik veya evlat edinme gibi yasal yollarla birbirine bağlanan, genellikle aynı çatı altında yaşayan ve birbirine karşı sorumluluklar taşıyan bireylerden oluşan bir topluluk olarak tanımlanabilir. Aile, bireyin hayatının ilk yıllarında sosyalleşme, kimlik kazanma ve temel ihtiyaçlarını karşılama sürecinde en önemli rolü oynayan kurumdur (Tezel).

Aile olmak, bireylerin salt biyolojik veya hukuki bağlarla bir araya gelmesinin ötesinde, bir dizi sorumluluğu da beraberinde getiren karmaşık bir olgudur. Bu sorumluluklar, aile üyelerinin birbirlerine karşı olan yükümlülüklerini, maddi ve manevi ihtiyaçlarını karşılama gerekliliğini ve aile birliğini sürdürme çabalarını içerir. Yani aile olmak, bireylerin hem kendileri hem de diğer aile üyeleri için sorumluluklar almasını, sağlıklı ilişkiler kurmasını ve sürdürmesini gerektiren çok boyutlu bir süreçtir. Bu süreç, iletişim, uyum, paylaşım, bağ, sabır, emek, sevgi ve saygı gibi temel unsurları içerir (Güloğlu, 2019).

Toplumun temel yapı taşı olan aile, toplumsal dönüşümlerin aynası gibidir. Türkiye’de Cumhuriyet’in ilanıyla başlayan modernleşme süreci, aile yapısını da derinden etkilemiştir. Devrimlerle

birlikte kırsal kesimden kentlere doğru yaşanan göçler, sanayileşme ve kentleşme gibi faktörler, geleneksel aile yapısını dönüştürerek yeni bir yapıya evrilmesine neden olmuştur. Geleneksel olarak büyük aile yapısının ve geniş akrabalık bağlarının hakim olduğu kırsal kesimde, bu yapılar kentlerin karmaşık ve hızlı yaşam temposuna ayak uyduramamışlardır. Eğitim seviyesinin yükselmesi, kadınların çalışma hayatına katılması ve teknolojik gelişmeler, aile içi ilişkileri ve rolleri yeniden şekillendirmiştir. Bu süreçte, bireysellik, eşitlik ve özgürlük gibi modern değerler, geleneksel değerlerle bir arada var olma mücadelesi vermiştir. Türkiye'deki aile yapısı, toplumsal, ekonomik ve kültürel değişimlerin bir ürünü olarak sürekli bir dönüşüm halindedir. Bu dönüşüm, hem aile içi ilişkileri hem de toplumun genel yapısını etkileyen önemli bir süreçtir (Engin, 2022).

Bireyin toplumsallaşma sürecinde ilk ve en etkili deneyimleri aile içinde yaşanır. Bu süreçte edinilen değerler, inançlar ve davranış biçimleri, bireyin kişiliği üzerinde kalıcı bir etki bırakır (Zencirkıran, 2019). Bu durum toplumsal bir kurum olan aile ve aile yapısını daha da önemli hale getirmektedir. Aile kurumu, sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasi boyutlarıyla içinde bulunduğu çevreden ve politikanın formüle edildiği ve uygulandığı bağlamdan etkilenerek şekillenmektedir (Gedikkaya, 2018). Aile kurumu, toplum içinde yerine getirdiği çok yönlü işlevler aracılığıyla toplumun temel dinamiğini oluşturmaktadır (Turğut, 2015). Aile kurumu, hem sürdürdüğü geleneksel ilişki ağları hem de modern yaşamın içsel dinamiklerinin tetiklediği dönüşümlerle birlikte toplumsal bir kurum olarak günümüzde de önemini korumaya devam etmektedir (Epik, Çiçek, & Altay, 2017).

Küreselleşme, teknolojik gelişmeler ve sosyo-ekonomik faktörler gibi pek çok etken, toplumların ve toplumsal kurumların yapısını derinden etkilemektedir. Bu değişim ve dönüşümlerin en belirgin olarak gözlemlendiği kurumlardan biri de ailedir. Aile, toplumun temel yapı taşı olarak kabul edilir ve bireylerin sosyalleşme süreçlerinde önemli bir rol oynar (Ekici, 2014).

Toplumsal kurumlar, ortaya çıktıkları ihtiyaçlar doğrultusunda toplumda ve gruplarda önemli işlevler üstlenirler. Aile de bu bağlamda bir dizi hayati fonksiyonu yerine getirir. Aile toplumsallaşma sürecinin ilk ve en temel kurumudur. Birey, hayata dair temel kavramları (doğru-yanlış, iyi-kötü, güzel-çirkin vb.) ilk olarak ailede öğrenir. Savunmasız bir bebekten kendi ayakları üzerinde durabilen bir bireye dönüşme sürecinde aile, toplumsallaşmada kritik bir rol oynar. Çocuklar, aileleri aracılığıyla toplumun değerlerini içselleştirirler. Ancak her ailenin farklı inanç, zihniyet, ideolojik ve ekonomik arka planı olduğundan, toplumsallaşma süreçleri de farklılık gösterir. Ailede farklı değerlerle yetişen bireylerin toplumsal normlara uyum sağlaması ve farklılıkları aşması sürecinde ise eğitim kurumları devreye girer. Çocuk sahibi olma ve neslin devamlılığını sağlama, ailenin en önemli işlevlerindendir. Gelişmiş ülkelerde birlikte yaşama ve evlenmeden çocuk sahibi olma oranları artsa da, çocuk sahibi olma düşüncesi tüm toplumlarda yaygındır. Özellikle dini ve geleneksel değerlerin ön planda olduğu toplumlarda bu işlev daha da önem kazanır. Türkiye'de de evlenme ve aile olma, çocuk sahibi olma ve neslin devamı açısından hakim anlayıştır. 1980'li yıllardan itibaren dünyada yaşanan değişimlerin etkisiyle bireycilik, özellikle gelişmiş ülkelerde hakim değerlerden biri haline gelmiştir. Bireycilikle birlikte toplumsal bağlarda zayıflama, konformizm ve egoizm gibi unsurlar öne çıkmıştır. Bu kişilik yapısıyla birlikte yalnızlaşma artmıştır. Aile ise üyeleri arasında duygusal bağ kurmayı ve paylaşımı sağlar. Batıda evde hayvan besleme, yalnız yaşayan veya huzurevlerinde kalan yaşlıların sosyal etkileşim ve duygusal paylaşım ihtiyacını karşılama amacına hizmet eder. Aile, hayatın her aşamasında kişilere duygusal etkileşim ve destek olma özelliği gösterir ve zor zamanlarda güvenli bir liman işlevi görür. Özellikle ekonomik kriz dönemlerinde ailenin ekonomik destek olma işlevi de öne çıkar (Zencirkıran, 2019).

Türkiye'de aile yapısı, zaman içinde geleneksel olandan modern olana doğru bir dönüşüm geçirmiştir. Bu değişim, çeşitli araştırmalarla da desteklenmektedir. Modernleşmenin etkisiyle birlikte aile kurumunda küçülme, zayıflama veya değişen koşullara uyum sağlama amacıyla yeni eğilimlerin

ortaya çıkması gibi durumlar gözlemlenmektedir (Engin, 2022).

Aile, toplumun en temel yapı taşı olmakla birlikte aynı zamanda önemli bir ekonomik birim olarak da kabul edilir. Geçmişten günümüze kadar aileler, üyelerinin temel ihtiyaçlarını karşılamak, üretim yapmak ve tüketim alışkanlıklarını belirlemek gibi birçok ekonomik işlevi yerine getirmiştir. Bu bağlamda ekonomik değişimler, aile yapılarının ve işlevlerinin dönüşümünde önemli bir rol oynamaktadır. Aile, günümüzde hem bir tüketim birimi hem de tüketim eğilimlerini etkileyen bir aktör olarak öne çıkmaktadır. Bu durum, aile kavramının yeniden tanımlanmasını ve aile politikalarının bu yeni gerçekliğe göre şekillendirilmesini gerektirmektedir (Bayer, 2013).

Ekonomik birim olarak aile gelir sağlama, üretim, tüketim, yatırım, risk paylaşımı, toplumsal istikrar, birey gelişimi, kültürel devamlılık ve sosyal güvenliğin sağlanması gibi temel konuların tamamında önemli roller üstlenmiş bir yapıyı da ifade etmektedir. Ancak hızlı toplumsal değişim, aile kurumunu derinden etkilemekte ve geleneksel aile yapılarının çözülmesine, yeni aile biçimlerinin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu süreçte, aile bireyleri arasındaki ilişkiler, roller ve sorumluluklar yeniden tanımlanmakta, aile değerleri ve normları değişime uğramaktadır (Karşı, 2019).

4. Ekonomik Değişimlerin ve Politikaların Aile Üzerindeki Etkileri

Aile biyolojik, sosyal bir kurum ve aynı zamanda önemli bir ekonomik birimdir. Ailenin ekonomik durumu, bireylerin yaşam kalitesini doğrudan etkiler. Bu nedenle, ailelerin ekonomik olarak güçlenmesi, toplumun genel refahı için önemli bir hedeftir. Küreselleşme olgusu, ekonomik krizler ve kadının iş gücüne katılımı gibi ekonomik değişimler aile üzerinde ciddi etkileri olan süreçlerdir. Ekonomik krizler, ailelerin bütçelerini zorlamakta ve yaşam standartlarını düşürebilmektedir. Kadınların iş gücüne katılımı, ailelerin gelir düzeyini artırmış ancak aynı zamanda aile içi işbölümünü de değiştirmiştir. Küreselleşme ise ailelerin gelir kaynaklarını ve tüketim alışkanlıklarını etkilemektedir. Küreselleşme süreci, aile kurumu üzerinde önemli riskler oluşturmakta ve mevcut riskleri de artırmaktadır. Bu nedenle, ailelerin risklere karşı korunması ve güçlendirilmesine odaklanan aile politikalarının önemi giderek artmaktadır (Çoban & Özbesler, 2009).

Ekonomik politikalar, bir ülkenin genel ekonomik durumunu etkilediği gibi, doğrudan veya dolaylı olarak aile yapısı ve yaşamlarını da şekillendirir. Gelir dağılımı, istihdam, enflasyon, faiz oranları, eğitim politikaları ve sağlık politikaları aile yapısını ve yaşamlarını etkileyen unsurlardır. Özellikle gelir vergisi oranları, vergi muafiyetleri gibi politikalar, ailelerin elinde kalan net geliri etkileyerek tüketim ve tasarruf kararlarını şekillendirir. Ailelere yönelik sosyal yardımlar (çocuk parası, aile yardımı gibi), düşük gelirli ailelerin yaşam standartlarını yükselterek sosyal eşitsizliği azaltmaya yardımcı olur. Aileyi etkileyen olumsuz unsurlardan ilki seyreden yüksek işsizlik oranlarıdır. Yüksek işsizlik oranları, ailelerin gelir kaybına yol açarak yaşam standartlarını düşürür. Yüksek enflasyon ise ailelerin alım gücünü düşürerek yaşam standartlarını olumsuz etkiler. Aynı zamanda enflasyon, tasarrufların erimesine neden olarak ailelerin geleceğe yönelik planlarını zorlaştırır. Diğer taraftan düşük faiz oranları, ailelerin konut veya araba gibi büyük alımlar yapmasını kolaylaştırırken, yüksek faiz oranları bu tür harcamaları zorlaştırır. Bütün bu zorlukların aşılabilmesi ve aileyi destekleyen politikaların hayata geçirilmesi gerekir. Bu bağlamda eğitim harcamalarına yönelik devlet destekleri, ailelerin eğitim maliyetlerini düşürerek çocuklarının daha iyi eğitim almalarını sağlar. Esnek çalışma saatleri, uzaktan çalışma gibi politikalar, özellikle çocuklu ailelerin yaşamlarını kolaylaştırabilir. Sağlık hizmetlerine erişimin kolaylaştırılması, ailelerin sağlık harcamalarını azaltarak bütçelerini rahatlatır. Ekonomik ve sosyal politikalarla biraz daha fazla desteklenen ailelerin varlığı, aile kurumunun süreklilik kazanması açısından önemlidir. Dolayısıyla ailelerin ekonomik olarak desteklenmesi ve ekonomik politikalar hazırlanırken ekonomik eşitsizlik oluşturacak düzenlemelerden kaçınılması gerekmektedir.

5. Ekonomik Eşitsizliğin Aile Üzerindeki Etkisi: Bir Toplumsal Sorun

Ekonomik eşitsizlik, bir toplumdaki bireylerin veya hane halklarının gelir, servet ve ekonomik fırsatlara erişimindeki farklılıkları ifade eder. Basitçe söylemek gerekirse, bazı insanlar diğerlerinden çok daha zenginken, bazıları ise temel ihtiyaçlarını karşılamakta zorlanır. Ekonomik eşitsizliğin ve gelir dağılımında adaletsizliğin ortaya çıkmasına ve artmasına neden olan birçok faktör bulunmaktadır. Bunlar (Tunalı & Şimşek, 2023):

- Gelir dağılımındaki bozukluk: Gelirlerin küçük bir kesimin elinde toplanması, büyük çoğunluğun gelir düzeyini düşürür.
- Teknolojik değişim: Otomasyon ve yapay zeka gibi teknolojik gelişmeler, bazı işlerin ortadan kalkmasına ve gelir eşitsizliğinin artmasına neden olabilir.
- Eğitim fırsatlarındaki eşitsizlik: İyi bir eğitim alabilme fırsatı herkese eşit olarak sunulmadığında, bireylerin gelir potansiyelleri de farklılaşır.
- Miras ve servet: Varlıklı ailelerden gelen bireyler, daha iyi eğitim ve iş olanaklarına erişim sayesinde daha yüksek gelir elde etme eğilimindedir.
- Diskriminasyon: Cinsiyet, ırk, etnik köken gibi faktörlere dayalı ayrımcılık, belirli grupların ekonomik fırsatlara erişimini sınırlar.
- Globalleşme: Küreselleşme, ülkeler arasındaki gelir eşitsizliklerini artırabilir ve bazı sektörlerde iş kayıplarına neden olabilir.

Aile, çeşitli işlevleri nedeniyle toplum için büyük önem taşır. Ancak günümüzde uygulanan politikalar ve sosyo-ekonomik koşullar, aileleri çeşitli risklerle karşı karşıya bırakmaktadır. Bu risklerin en önemlilerinden biri de düşük sosyo-ekonomik düzeydir. Düşük sosyo-ekonomik durum, ailelerin diğer risk faktörlerine karşı savunmasız hale gelmesine neden olabilir. Bu nedenle, düşük sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerin durumunun incelenmesi büyük önem taşımaktadır (Özpolat, 2023). Ekonomik eşitsizlik, sadece ekonomik değil, aynı zamanda sosyal ve siyasi sorunlara da yol açarak aile yapısı üzerinde de önemli etkiler oluşturmaktadır. Gelir eşitsizliği ve yoksulluk, küresel ölçekte olduğu gibi Türkiye'de de acil çözüm bekleyen sosyoekonomik sorunlar arasında yer almaktadır. Bu sorunlar, toplumun refahını ve sosyal uyumunu olumsuz etkileyerek, sürdürülebilir kalkınma çabalarını sekteye uğratmaktadır (Çalışkan, 2010). Bu çerçevede ekonomik eşitsizliğin aile üzerindeki etkileri aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

- Yoksulluk: Ekonomik eşitsizlik, yoksulluğun artmasına ve gelir uçurumunun derinleşmesine neden olur.
- Sosyal gerginlikler: Zengin ve fakir arasındaki uçurum, toplumsal huzursuzlukları ve çatışmaları tetikleyebilir.
- Sağlık sorunları: Yoksulluk, yetersiz beslenme ve sağlık hizmetlerine erişimdeki zorluklar nedeniyle sağlık sorunlarının artmasına yol açar.
- Eğitimde eşitsizlik: Yoksul ailelerin çocukları, iyi bir eğitim alamamak nedeniyle gelecekte daha az kazanç elde etme riskiyle karşı karşıya kalır.
- Siyasi istikrarsızlık: Ekonomik eşitsizlik, siyasi istikrarsızlığa ve popülist hareketlerin güçlenmesine neden olabilir.

Ekonomik eşitsizlikle mücadele etmek için çeşitli politikalar uygulanabilir. Bu politikalardan bazıları aşağıdaki şekilde sıralanabilir (Türk & Ünlü, 2016):

- Progresif vergilendirme: Yüksek gelirli bireylerden daha yüksek oranlarda vergi alınarak gelir dağılımı iyileştirilebilir.
- Sosyal yardımlar: Yoksul ailelere ve bireylere yönelik sosyal yardımlar, yaşam standartlarını yükseltir.
- Eğitimde eşitlik ve eğitim politikalarında düzenlemeler: Herkesin kaliteli eğitime erişimini sağlamak için kaynaklar artırılabilir. Eğitim sisteminin daha verimli olabilmesi için sorumluluk bilinci yüksek bireylerin yetişmesi sağlanmalıdır. Sorumluluk alabilme, hem bireysel hem de toplumsal yaşamda büyük önem taşıyan bir beceridir. Özellikle aile ortamında kazandırılan bu beceri, bireylerin gelecekte daha başarılı, mutlu ve uyumlu bireyler olmalarını sağlar. Sorumluluk alan bireyler, yaşlarına uygun kararlar verme becerisini geliştirirler. Bu da aile içindeki sorunların çözümünde aktif rol almalarını sağlar.

Ekonomik eşitsizlik, karmaşık bir sorun olup çözümü için uzun vadeli ve kapsamlı politikalar gerektirmektedir. Bu sorunun çözümü için atılacak adımlar aynı zamanda aile kurumunu da destekleyerek toplumun tamamının refah seviyesini artırma önünde etki oluşturmaktadır.

Ayrıca genel olarak sürdürülebilir kalkınma perspektifinden Türkiye'deki aile politikaları incelendiğinde; sosyal ve ekonomik desteklerin geliştirilmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Bu çerçevede aşağıdaki düzenlemeler yapılabilir (Koçak & Demir, 2023):

- Ailelere yönelik sosyal ve ekonomik destek hizmetleri mevcut olmakla birlikte, koruyucu-önleyici hizmetlerin de geliştirilmesi gerekmektedir. Sosyal ve ekonomik desteklerin sürekli olması, aileleri yoksulluk döngüsünden çıkarmak için yeterli değildir. Bu nedenle, yeni işgücü alanlarının oluşturulması, mevcut çalışma alanlarının analiz edilerek bireylerin uygun meslek edindirme kurslarına yönlendirilmesi önemlidir.
- Kadınların iş yaşamına katılımını artırmak için ücretsiz kreş hizmetinin yaygınlaştırılması ve işyerlerinin kreş açma zorunluluğunun denetlenmesi gerekmektedir. Kadınların işgücüne katılımı, hizmet üretimine ve kadınların toplumsal yaşama ve hizmetlere erişimine katkı sağlayarak sosyal sürdürülebilirliği destekleyecektir.
- Ailelere sunulan sosyal hizmetlerin sadece nicelik olarak değil, nitelik olarak da değerlendirilmesi gerekmektedir. Sosyal hizmetlerden yararlananların katılımıyla aile politikalarının geliştirilmesi, politikaların etkinliğini ve sürdürülebilirliğini artıracaktır.

Türkiye'deki aile politikalarının sürdürülebilir kalkınma ve ekonomi açısından etkin bir şekilde değerlendirilmesi ve geliştirilmesi, toplumun refahı ve sosyal uyumu için büyük önem taşımaktadır. Aile politikaları uygulamaları genellikle üç ana kategoriye ayrılmaktadır. Birincisi, aileyi güçlendirme politikaları olarak adlandırılan ve ailenin sürekli gelir elde etmesini sağlayacak ekonomik önlemleri içeren politikalar. Bu kategori, gelir sağlamanın yanı sıra istihdam politikalarını da kapsamaktadır. İkinci grup, aile hayatını geliştirmeye ve kolaylaştırmaya yönelik hizmetleri içeren politikaları kapsar. Bu hizmetler arasında eğitim ve danışmanlık hizmetleri gibi destekleyici faaliyetler yer alır. Üçüncü grup ise, ailenin işlevlerini kısmen veya tamamen devralacak hizmetlerin ve aile dışı kurumsal yapıların (kreşler, çocuk yuvaları, koruyucu aile hizmeti, yaşlı bakımı gibi) oluşturulmasını öngören önlemleri içerir. Bu tür politikalar, aile bireylerinin bireysel veya yarı zamanlı olarak üstlendiği sorumlulukları paylaşmayı ve aileye destek olmayı amaçlar (Çoban & Özbesler, 2009).

Gelir dağılımının adil bir şekilde düzenlenmesi, sosyal yardım mekanizmalarının güçlendirilmesi ve kapsamlı bir sosyal koruma sisteminin tesis edilmesi, yoksulluğun azaltılması ve toplumsal refahın artırılması açısından kritik öneme sahiptir. Bu bağlamda, toplumsal değerlerin içselleştirilmesi, ortak yaşam alanlarının oluşturulması, eğitim kurumlarındaki eşitsizliklerin

giderilmesi, çocukların ve genç nüfusun hayata hazırlanması, sağlık hizmetlerinin etkin bir şekilde planlanması, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması, yaşlıların yaşam standartlarının yükseltilmesi ve engellilere yönelik hizmetlerin genişletilmesi gibi alanlarda devletin aktif rol oynaması gerekmektedir. Devletin aile kurumunu ve toplumu bir bütün olarak desteklemesi, geleceğin güvence altına alınması ve geliştirilmesi açısından hayati önem taşımaktadır. Bu amaçla, evlilik yardımı, eş yardımı, çocuk yardımı, kira yardımı gibi ekonomik desteklerin yanı sıra şiddetten zarar görenlere tazminat gibi ek katkılar sunulmalıdır. Bu tür politikalar, ailelerin ve bireylerin karşılaşabileceği olası sorunların üstesinden gelmelerine yardımcı olarak toplumsal istikrarın ve dayanıklılığın artırılmasına katkı sağlar (Bal, Bal, & Tutar, 2023). Ayrıca ailelerin ekonomik sürdürülebilirliğini sağlamayı ve refah düzeylerini artırmayı amaçlayan politikalar arasına sürekli gelir kaynakları oluşturmak, istihdam politikalarının artırılması, sosyal yardımlar ve desteklerin artırılması, eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin artırılması, çocuk bakım hizmetlerinin yaygınlaştırılması, aile danışmanlığı mekanizmalarının yaygınlaştırılması, yaşlı ve engelli bakım hizmetlerinin sunulması gibi düzenlemelerin toplumun tüm kesimlerine ulaştırılacak şekilde yeniden düzenlenmesi gerekir (Dumon, 1991).

6. Sonuç ve Öneriler

Aile, insanlık tarihinde en eski ve en temel sosyal kurum olarak, toplumların dokusunu oluşturan en küçük birimdir. Özellikle sanayi devrimiyle birlikte yaşanan hızlı kentleşme ve nüfus artışı, aile yapısında köklü değişimlere yol açmıştır. Günümüzde aileler, boşanmalar, tek ebeveynli aileler, evliliklerin ertelenmesi gibi yeni sorunlarla karşı karşıya kalırken, küreselleşme, göç ve ekonomik kriz gibi faktörler de aile içi ilişkileri etkileyen önemli unsurlar haline gelmiştir. Özellikle ekonomik şartların kötüleşmesi aile kurumunu zora sokan başlıca etkenler arasında yer almaktadır. Ekonomik politikalar, ailelerin yaşamlarını doğrudan etkileyen önemli bir faktördür. Dolayısıyla oluşturulacak ekonomik politikaların aileyi incelemesi gerekir. Bu nedenle, ekonomik politikalar oluşturulurken ailelerin ihtiyaçları ve refahı göz önünde bulundurulmalıdır. Bu politikaların bazıları aşağıdaki şekilde sıralanabilir:

- Çocuk vergisi: Bazı ülkelerde uygulanan çocuk vergisi, çocuklu ailelerin gelir vergisi yükünü azaltarak onlara destek olur.
- Ev sahipliği destekleri: Konut kredilerine sağlanan devlet destekleri, ailelerin ev sahibi olmalarını kolaylaştırır.
- Emeklilik sistemleri: Emeklilik sistemleri, ailelerin yaşlılık dönemlerinde ekonomik güvencelerini sağlar.
- Asgari ücret düzenlemeleri: Asgari ücretin artırılması, düşük gelirli çalışanların ve ailelerinin yaşam standartlarını yükseltir.

Sürdürülebilir kalkınma hedefleri çerçevesinde aile temelli aşağıdaki uygulamalarla iyileştirme gerçekleştirilebilir:

Yoksullukla mücadele: Yoksulluk, ailelerin temel ihtiyaçlarını karşılamasını zorlaştırarak sürdürülebilir kalkınmanın önünde büyük bir engel teşkil eder. Aileler, yoksullukla mücadelede kritik bir role sahiptir. Aile içi dayanışma, kaynakların paylaşımı ve sosyal destek mekanizmaları yoksulluğun etkilerini azaltabilir.

Eğitim: Eğitim, sürdürülebilir kalkınmanın temel bir unsurudur ve aileler, çocukların eğitiminde önemli bir role sahiptir. Aileler, çocuklarına temel değerleri, bilgileri ve becerileri kazandırarak onların eğitimine katkıda bulunur.

Sağlık: Sağlık, sürdürülebilir kalkınmanın önemli bir boyutudur ve aileler, bireylerin

sağlıklarını etkileyen önemli bir faktördür. Aileler, sağlıklı yaşam alışkanlıklarını teşvik ederek, sağlık hizmetlerine erişimi kolaylaştırarak ve hastalıkların önlenmesine katkıda bulunarak bireylerin sağlığını korur.

Toplumsal cinsiyet eşitliği: Toplumsal cinsiyet eşitliği, sürdürülebilir kalkınmanın temel bir ilkesidir ve aileler, bu ilkenin hayata geçirilmesinde önemli bir role sahiptir. Aileler, kız ve erkek çocuklarına eşit fırsatlar sunarak, toplumsal cinsiyet zincirlerini kırarak ve kadınların güçlenmesine katkıda bulunarak toplumsal cinsiyet eşitliğini destekleyebilir.

Çevre: Aileler, çevre bilincini artırarak, sürdürülebilir tüketim alışkanlıkları geliştirerek ve çevre dostu uygulamaları benimseyerek çevrenin korunmasına katkıda bulunabilir.

Aileler, sürdürülebilir kalkınma sürecinde hem aktif rol alan öznelere hem de bu süreçten etkilenen nesneler olarak ikili bir konumda bulunmaktadır. Ailelerin güçlendirilmesi, sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmada kritik bir öneme sahiptir, zira aileler, toplumun temel yapı taşları olarak sosyal, ekonomik ve kültürel yapıların şekillenmesinde belirleyici bir rol oynamaktadır. Bu nedenle, aile odaklı politikaların geliştirilmesi ve desteklenmesi, sürdürülebilir kalkınma çabalarının ayrılmaz ve vazgeçilmez bir unsurunu teşkil etmektedir. Bu politikalar, ailelerin refahını artırmayı, sosyal uyumu güçlendirmeyi ve gelecek nesillerin kalkınmaya katkıda bulunacak şekilde yetişmesini sağlamayı amaçlamalıdır. Zira güçlü ve müreffeh aileler, sürdürülebilir bir toplumun temelini oluşturmaktadır.

Çatışma Beyanı (Competing Interests)

Çalışmanın yazarları, herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan etmektedirler.

The authors declare that they have no competing interests.

Destek ve Teşekkür (Funding and Acknowledgments)

Çalışma, kamusal, özel, ticari nitelikte ya da kar amacı gütmeyen herhangi bir kurumdan destek alınmadan hazırlanmıştır.

This research received no specific grant from any funding agency in the public, commercial, or not-for-profit sectors.

Etik Beyanı (Ethical Statement)

Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.

It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited.

Araştırmacının Katkı Oranı (Author's Contributions)

Bu makale yazarın kendi çabaları ve incelemeleri neticesinde oluşturulmuştur.

This article was created as a result of the author's own efforts and reviews.

KAYNAKÇA / REFERENCES

- Bal, H. Ç., Bal, Ç. E., & Tutar, F. K. (2023). En Küçük Ekonomik Birim Olan Aileye Yönelik Politikalar. *Route Educational and Social Science Journal*, 10(4), 241-254.
- Bayer, A. (2013). Değişen Toplumsal Yapıda Aile. *Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi*.
- Çalışkan, Ş. (2010). Türkiye'de Gelir Eşitsizliği ve Yoksulluk. *Sosyal Siyaset Konferansları*(59), 89-132.
- Çoban, A. İ., & Özbesler, C. (2009). Türkiye'de Aileye Yönelik Sosyal Politika ve Hizmetler. *Aile ve Toplum*, 5(18).
- Dumon, W. (1991). Avrupa Topluluğu Ülkelerinde Aile Politikaları. (Ç. D. Esengün, Dü.) *Aile ve Toplum*, 1(2).
- Ekici, F. Y. (2014). Türk Aile Yapısının Değişim ve Dönüşümü ve Bu Değişim ve Dönüşüme Etki Eden Unsurların Değerlendirilmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies*(30), 209-224.
- Engin, M. (2022). Türkiye'de Aile Yapısının Dönüşümü: Sorunlar ve Beklentiler. *Uluslararası Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 123-136.
- Epik, M. T., Çiçek, Ö., & Altay, S. (2017). Bir Sosyal Politika Aracı Olarak Tarihsel Süreçte Ailenin Değişen/ Değişmeyen Roller. *Sosyal Politika Çalışmaları*(38), 35-58.
- Gedikkaya, F. G. (2018). Türkiye'de Aile Politikaları: 2003-2018 Dönemi Üzerine Analiz. *Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Doktora Tezi*. Ankara.
- Güloğlu, M. F. (2019). Aileyi yeniden tanımlamak: Değişimler ve Süreklilikler. *Toplumsal Değişim*(1), 47-78.
- Karşı, E. (2019). Modernleşme Sürecinde Çözülen Aile Yapısı ve Kadının Yeniden İnşası. *Uluslararası Hukuk ve Sosyal Bilim Araştırmaları*, 1, 1-14.
- Kaya, F., & Ek, H. N. (2021). Kalkınmanın Çevre Sorunları Üzerine Etkisi:Sürdürülebilir Kalkınma Kavramına Bütüncül Bir Bakış. *Şehir Sağlığı*, 2(2), 79-84.
- Koçak, S., & Demir, B. (2023). Türkiye'de Aile Politikalarının Sürdürülebilir Kalkınma ve Sosyal Hizmetler Açısından Değerlendirilmesi. *Sosyal Siyaset Konferansları*(85), 65-77.
- McKenzie, S. (2004). Social Sustainability : Towards Some Definitions. *Hawke Research Institute Working Paper*.
- Molden, B., Janouskova, S., & Hak, T. (2012). How to Understand and Measure Environmental Sustainability. *Ecological Indicators*(17), 4-13.
- Özpolat, A. O. (2023). Düşük Sosyo-Ekonomik Duruma Sahip Ailelerin İçinde Bulundukları Duruma İlişkin Değerlendirmeleri. *ODÜSOBİAD*, 13(1), 1215-1242.
- Sayın, Ö. (2011). Ailenin Değişimi. *Sosyoloji Dergisi*, 48.
- Seydioğulları, H. S. (2013). Sürdürülebilir Kalkınma İçin Yenilenebilir Enerji. *Planlama Dergisi*, 19-25.
- TDK. (2024). <https://sozluk.gov.tr/>. <https://sozluk.gov.tr/>. adresinden alındı
- Tezel, A. (tarih yok). *Toplum Yapısı ve Aile Özellikleri*. Ankara Üniversitesi Açık Ders Malzemeleri.

Tıraş, H. H. (2012). Sürdürülebilir Kalkınma ve Çevre: Teorik Bir İnceleme. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 57-73.

Tunalı, H., & Şimşek, O. (2023). Türkiye'de Gelir Dağılımı: Gelir Dağılımında Adaletsizlik ve Gelir Eşitsizliklerinin Yapısal Nedenleri; Eğilimler ve Politikalar. A. İncekara, & S. A. Oktar (Dü) içinde, *Cumhuriyetin 100. Yılında Türkiye Ekonomisi* (s. 383-401). İstanbul Üniversitesi Yayınevi.

Turgut, F. (2015). Türk Siyasetinde Son Dönem Aile Politikaları. *SEFAD*(35), 411-426.

Türk, T., & Ünlü, H. (2016). Yoksullukla Mücadele Politikaları: 2000 Sonası Türkiye Örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner*, 7(14), 92-104.

UNDP. (2015). <https://www.undp.org/sustainable-development-goals> adresinden alındı

Zencirkıran, M. (2019). *Türkiye'nin Toplumsal Yapısı*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.